

*Перебийніс І.В.
здобувач вищої освіти освітнього ступеня «магістр»
спеціальності 101 «Екологія»
Науковий керівник: Кірейцева Г.В.
к.е.н., доц., доцент кафедри екології,
Державний університет «Житомирська політехніка»
anna.kireyeva@gmail.com*

ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ЕКОЛОГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ГІРНИЧО-ВИДОБУВНОЇ ГАЛУЗІ

Законодавство України в цілому достатньо регламентує ставлення підприємства до навколишнього природного середовища, недопущення забруднення та охорону довкілля. Але деякі положення нормативних актів не виконуються в зв'язку з відсутністю належного спостереження та обліку за об'єктами обліку екологічної діяльності; відсутністю розробок щодо формування порядку їх обліку та оцінки даних об'єктів, а також оцінки впливу діяльності підприємств на навколишнє природне середовище. Для сучасного підприємства наявність ефективної системи екологічного менеджменту свідчить про визнання його господарської діяльності як екологічно безпечної, стабільної відповідності параметрів і характеристик об'єктів, процесів, продукції підприємства природоохоронним нормам і правилам, що забезпечує безпечний рівень впливу на навколишнє природне середовище. Крім того, важливим стимулом до впровадження на підприємствах системи екологічно орієнтованого управління є посилення конкурентної боротьби як на внутрішньому, так і світовому ринку.

Проаналізувавши стан господарської діяльності підприємства ТОВ «Микитівський кар'єр» за основними показниками встановлено, що досліджуване підприємство характеризується зростанням обсягів господарських відносин. Нами було зафіксовано низький рівень фінансової стійкості, ліквідність даного підприємства є незадовільною. Водночас відмічається збільшення тенденції показників рентабельності. Що говорить про, хоча і незначний, але розвиток даного підприємства. Система екологічного менеджменту на ТОВ «Микитівський кар'єр» має поширюватись на всі структурні підрозділи підприємства, постачання сировини, виробництво і збут продукції, утилізацію відходів, керівництво підприємством. Після цього необхідно визначити принципи діяльності ТОВ «Микитівський кар'єр» щодо охорони довкілля з подальшим ознайомленням працівників усіх структурних підрозділів підприємства з екологічною політикою. Для забезпечення функціонування системи екологічного менеджменту на підприємстві запропоновано створити робочу групу, інтегровану у загальну організаційну структуру підприємства.

Встановлено, що управління екологічною діяльністю підприємства має здійснюватися за наступними основними напрямками:

- планування охорони навколишнього природного середовища і ресурсозбереження. На підприємстві має бути розроблена екологічна політика, що реалізується через виконання ним екологічної функції. Згідно чинного законодавства України та ратифікованих нею міжнародних стандартів (серій ISO 9000 та ISO 14000);
- стимулювання екологічної діяльності структурних підрозділів підприємства;
- внутрішньовиробничий контроль, метою якого є оптимізація матеріальних і супутніх їм інформаційних та фінансових потоків усередині підприємств, які створюють додаткову вартість.
- екологічне просвітництво співробітників, тобто від персоналу підприємства вимагається усвідомлення екологічних цінностей, формування нового типу мислення й сприяння у поширенні принципів екологічного менеджменту, культури й етики серед партнерів, споживачів й громадськості.
- облік і звітність з питань екологічної діяльності. Головним завданням бухгалтерського обліку, як інформаційної системи, є найбільш повне та своєчасне задоволення користувачів достовірними даними про стан майна та результати діяльності підприємства. Саме тому ведення бухгалтерського обліку екологічної діяльності на підприємстві має сприяти отриманню повної інформації про його екологічну діяльність для задоволення потреб користувачів, якими виступають не тільки інвестори, власники, тощо, а й суспільство в цілому.

Підприємства, що практикують екологічний менеджмент, теоретично одержують ряд істотних переваг. По-перше, це зниження витрат за рахунок: ресурсо- і енергозбереження; утилізації, продажу побічних продуктів і відходів виробництва; мінімізації витрат на ресурси і забруднення навколишнього середовища. По-друге, зростання доходів за рахунок вищих цін на екологічно чисту продукцію; підвищення конкурентоспроможності; створення нових видів продукції. По-третє, сприятливий імідж, здатність до постійного оновлення асортименту продукції, кращі можливості для експорту продукції.